

Nõukogu järeldused, 10. mai 2010, kultuuri panuse kohta piirkondlikku ja kohalikku arengusse

(2010/C 135/05)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

TULETADES MEELDE:

- sellega seonduvat poliitilist tausta, mis on esitatud käesolevate järelduste lisas;
 - Euroopa Liidu ees seisvaid majanduslikke ja sotsiaalseid väljakutseid ning vajadust Euroopa strateegia järele, et nende väljakutsetega toime tulla;
 - kultuurile omast väärtust ja selle tähtsust edasiviiva jõuna konkurentsivõimelise, innovaatilise ja kaasava turumajanduse loomisel ja sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamajana;
 - Euroopa piirkondade ja linnade erilist kultuurilist rikkust ja mitmekesisust tänu nende lähedusele kodanike ja kohalike sidusrühmade vajadustega ja tänu nende rollile majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse platvormidena;
 - kultuuri ning kultuuri- ja loomemajanduse panust kohalikku ja piirkondlikku arengusse, tänu millele muudetakse Euroopa piirkondi atraktiivsemaks ja arendatakse jätkusuutlikku turismi, luuakse uusi töö saamise võimalusi ja innovaatilisi tooteid ja teenuseid ning aidatakse arendada uusi oskusi ja pädevusi.
- NÕUSTUB, ET:
- kultuuri, loovuse ja innovatsiooni vahel on ilmne seos, mis annab panuse sotsiaalsesse ja majanduslikku arengusse. Seetõttu on oluline tugevdada kultuuri, eriti kultuuri- ja loomemajanduse panust Euroopa 2020. aasta strateegiasse, et saavutada arukas, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv;
- LEIAB, ET KULTUURI PANUSE SUURENDAMISEKS PIIRKONDLIKKU JA KOHALIKKU ARENGUSSE ON VAJA:
- pidada Euroopa ja riikide poliitikate kujundamisel kultuuri strateegiliseks ja valdkondadeüleseks elemendiks Euroopa piirkondade ja linnade sotsiaalse ning majandusliku arengu saavutamise püüdluses;
 - julgustada strateegiliste investeeringute tegemist kultuuri ning kultuuri- ja loomemajandusse, eelkõige VKEdesse, kohalikul ja piirkondlikul tasandil, et soodustada loovate ja dünaamiliste ühiskondade arengut;
- edendada kultuuri panust jätkusuutlikku turismi kohaliku ja piirkondliku atraktiivsuse ja majandusarengu võtmetegurina ning ajendina kultuuripärandi tähtsuse esiletõstmiseks Euroopas;
 - parandada poliitikakujundajate teadlikkust kohalikust ja piirkondlikust poliitikast, mille abil arendatakse kultuuri ja loovuse kaudu välja uusi kiiresti muutuvalle keskkonnale vastavaid pädevusi, et arendada uusi oskusi, parandada inimkapitali ja soodustada sotsiaalset ühtekuuluvust;
 - tugevdada piiriüleseid, riikidevahelisi ja piirkondadevahelisi kultuurialaseid algatusi Euroopa erinevate rahvaste ja piirkondade ühendamise ning majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamise vahendina;
- MÄÄRAB SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET NÕUETEKOHASELT ARVESSE VÕTTES KINDLAKS JÄRGMISED ESMATÄHTSAD MEETMED:
- 1. Kultuuri integreerimine kohaliku ja piirkondliku arengu poliitikatesse**
- Liikmesriikidel ja komisjonil palutakse:
- a) tugevdada kultuuri rolli integreeritud kohaliku ja piirkondliku arengu poliitikates, mis hõlmavad infrastruktuuri, linnade taaselustamist, maaelu mitmekesistamist, teenuseid, ettevõtlust, turismi, teadusuuringuid ja innovatsiooni, inimkapitali parandamist, sotsiaalset kaasatust ja piirkondadevahelist koostööd;
 - b) edendada kultuurivaldkonna ja teiste valdkondade vahelisi vertikaalseid ja horisontaalseid sünergiaid ning avaliku ja erasektori sidusrühmade partnerlusi;
 - c) toetada tõenditel põhinevat lähenemisviisi kultuuriinvesteeringutesse kohalikul ja piirkondlikul tasandil, kasutades hindamise ja mõjuhindangu vahendeid;
 - d) edendada suuremat koostööd ja heade tavade vahetamist liikmesriikide, Euroopa piirkondade, linnade ja sidusrühmade vahel;
 - e) edendada teavitamist ja teadlikkuse suurendamist panuse kohta, mida kultuur annab kohalikku ja piirkondlikku arengusse;

f) lihtsustada õigusliku raamistiku ja ühtekuuluvuspoliitika vahendite rakendusmenetluste paremat mõistmist, mis konkreetselt kaasavad nii avaliku kui ka erasektori kultuurivaldkonna sidusrühmi, sealhulgas kodanikuühiskonnas, ning mis aitavad parandada kohalike ja piirkondlike arengupoliitikate eest vastutavate isikute teadlikkust kultuurilisest mõõtmest.

Liikmesriikidel palutakse:

- a) kaasata kultuurivaldkonna sidusrühmi integreeritud alt üles lähenemisviisi kohaliku ja piirkondliku arengu programmidele, sealhulgas vajaduse korral ka Euroopa ühtekuuluvuspoliitika kontekstis;
- b) kaasata kohalikke ja piirkondlikke asutusi Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskava rakendamisse, et kultuuripoliitika vastaks Euroopa piirkondade ja linnade ootustele ja vajadustele;
- c) edendada integreeritud kohalikke arengustrateegiaid, mille eesmärk on kompenseerida geograafilisi erinevusi kodanike juurdepääsul kultuurile.

Komisjonil palutakse:

- a) Euroopa tasandil koguda ja levitada parimaid tavasid ning töötada välja vahendid teabevahetuseks Euroopa tasandil;

2. Kohalikul ja piirkondlikul tasandil soodsa keskkonna loomise edendamine kultuuri- ja loomesemajanduse, eelkõige VKEde, paremaks arendamiseks

Liikmesriikidel ja komisjonil palutakse:

- a) paremini ära kasutada ühtekuuluvuspoliitika ja muude asjakohaste rahastamisprogrammide vahendeid, et optimeerida kultuuri- ja loomemajanduse toetamist, muu hulgas juurdepääsu lihtsustamise kaudu rahastamisvõimalusi käsitlevale teabele ja konsultatsiooniteenuste pakkumise kaudu;
- b) soodustada kultuuri- ja loomemajanduse inkubaatorite loomist kohalikul ja piirkondlikul tasandil, tugevdades sedasi ettevõtlust;
- c) uurida võimalusi uute ettevõtlusmudelite edendamiseks ning loomeklasterite ja ettevõtlusalaste uurimiskeskuste tugevdamiseks, kasutades ära võimalusi, mida pakuvad info- ja sidetehnoloogiate rakendamine ja kasutamine;

d) toetada ja tugevdada kultuuri- ja loomevaldkonna VKEde juurdepääsu digitaalsetele ja füüsilistele levikanalitele teoste võimalikult ulatuslikku levitamist ja ringlust soodustava poliitika kaudu, tagades loomeahelas osalejate õiglase tasustamise.

Liikmesriikidel palutakse:

- a) edendada soodsa õiguskeskkonna loomist kultuuri- ja loomevaldkonna VKEdele ning uurida uuenduslikke viise, et võimaldada juurdepääsu nii avaliku kui ka erasektori rahastamisvahenditele;
- b) edendada paremat suhtlust kultuuri- ja loomemajanduse ning finantsteenuste osutajate vahel, innustades ärijuhtimist, teadusuuringuid ja innovatsiooni, rahanduse ja teabe alast koolitust ettevõtetele, tööandjatele ja kultuurivaldkonnas töötavatele inimestele.

Komisjonil palutakse:

- a) pöörata peamistes poliitilistes algatustes, asjakohastes strateegiates ja Euroopa Liidu programmides suuremat tähelepanu kultuuri- ja loomemajandusele.

3. Kultuuri poolt jätkusuutlikku turismi antava panuse suurendamine

Liikmesriikidel ja komisjonil palutakse:

- a) edendada kultuuriturismi arendamist jätkusuutliku turismi põhielemendina ning pöörata asjakohast tähelepanu keskkonna-, kultuuripärandi, maastiku- ja elukvaliteedi kaitsele.

Liikmesriikidel palutakse:

- a) edendada teatud piirkonnale omaste ressursside elavdamist, pöörates erilist tähelepanu (materიაalsele ja immateriaalsele) kultuuripärandile, kultuuri väljendusviisidele ja sellega seotud tegevustele;
- b) hoogustada kultuuritegevusi, mis võtavad arvesse ja austavad piirkonna eripära ning toetavad selle kuvandit, võimaldades kohaliku elanikkonna kaasamist ja osalemist;
- c) suurendada keskkonnavalase hariduse pakkumise kontekstis täiendavalt teadlikkust kultuurilise ja looduspärandi kaitsmise vajadusest, et ergutada turistide ja turismiteenuste pakujate seas vastutustundlikku suhtumist.

4. Loovuse edendamine haridus- ja koolitusvaldkonnas inimkapitali parandavate uute oskuste arendamiseks ja sotsiaalse ühtekuuluvuse soodustamiseks

Liikmesriikidel ja komisjonil palutakse:

- a) edendada haridus- ja ärivaldkondades loovust ja innovatsiooni haridusasutuste, teaduskeskuste, kultuurivallas tegutsete ja ettevõtete vaheliste võrgustike kaudu;
- b) süvendada kultuuri-, haridus- ja ärivaldkondade vahelisi seoseid kohalikul ja piirkondlikul tasandil, et lihtsustada noorte inimeste ja vähemate võimalustega inimeste integreerimist tööturule ja anda neile muutuvast sotsiaalmajanduslikus keskkonnas vajalikud suhtlus- ja ettevõtlusoskused.

Liikmesriikidel palutakse:

- a) koos asjaomaste kohalike ja piirkondlike asutustega hinnata, milliseid oskusi on piirkonnas potentsiaalselt vaja ning määrata kindlaks viisid, kuidas kultuur saab panustada poliitikatesse, millega tahetakse parandada kohalikku inimkapitali;
- b) edendada kultuuri- ja kunstiharidust elukestva õppe olulise osana.

Komisjonil palutakse:

- a) kaardistada kultuuri- ja loomemajanduse jaoks nõutavaid oskusi ja vajadusi seoses uute väljakutsetega, mis tulenevad digitaalsele tehnoloogiale üleminekust, demograafilistest muutustest ja arenevast majandusolukorrast;
- b) võtta kasutusele olemasolevad vahendid kultuuri- ja loomemajanduse töötajate, sealhulgas noorte ettevõtjate haridus- ja liikuvuse soodustamiseks, ning edendada uusi õppevorme (nt piiriüleseid vastastikuse õppimise algatused).

5. Piiriülese, riikidevahelise ja piirkondadevahelise kultuurikoostöö tugevdamine

Liikmesriikidel ja komisjonil palutakse:

- a) lihtsustada kultuurikoostööd ja kultuurialal tegutsete liikuvust erinevates Euroopa piirkondades;
- b) toetada piiriüleste ja piirkondadevaheliste kultuuriprojektide ja -tegevuste väljatöötamist, mis rõhutaksid teatud territooriumi kohalikkust omapära ning millesse soovitakse kaasata oma kodanikke.

Liikmesriikidel palutakse:

- a) edendada ühtekuuluvuspoliitika vahendite kasutamist piiriülese, riikidevahelise ja piirkondadevahelise koostöö tugevdamiseks.

Komisjonil palutakse:

- a) jätkata kultuuriliste algatuste toetamist ühtekuuluvuspoliitika vahendite raames, tegutsedes parimate tavade, teabevahetuste ja innovatsioonilaborite allikana;
- b) levitada sidusrühmade seas ulatuslikult olulisi uuringuid ja parimate tavade näiteid;

PALUB LIIKMESRIIKIDEL JA KOMISJONIL:

võtta vastavalt nende pädevustele mainitud prioriteete arvesse praeguste ja tulevaste kohaliku ja piirkondliku arengu poliitikate väljatöötamisel ja rakendamisel ning Euroopa ühtekuuluvuspoliitika rakendamisel.

LISA

Nõukogu tuletab käesolevate järelduste vastuvõtmisel meelde eelkõige järgmisi dokumente:

- UNESCO kultuurilise väljenduse mitmekesisuse kaitse ja edendamise konventsioon (20. oktoober 2005).
- Nõukogu 11. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1260/1999.
- Nõukogu järeldused kultuuri- ja loomemajanduse panuse kohta Lissaboni eesmärkide saavutamisse (24. mai 2007).
- Komisjoni teatis: Jätksuutliku ja konkurentsivõimelise Euroopa turismi strateegia (19. oktoober 2007).
- Nõukogu resolutsioon Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskava kohta (16. november 2007).
- Eesistujariigi koostatud Euroopa Ülemkogu (13.–14. märts 2008) järeldused, milles tunnistatakse, et tulevase majanduskasvu võtmetegur on Euroopa kultuurile ja tipptasemel teadusele toetava innovatsiooni ja Euroopa kodanike loovuse potentsiaali igakülgne väljaarendamine (7652/08).
- Nõukogu järeldused kultuuridevaheliste pädevuste kohta (22. mai 2008).
- Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused kultuurivaldkonna töökava kohta aastateks 2008–2010.
- Nõukogu järeldused kultuuri kui loovuse ja innovatsiooni allika kohta (12. mai 2009).
- Euroopa 2020 – aruka, jätkusuutliku ja kaasava kasvu Euroopa strateegia (3. märts 2010).
- Roheline raamat kultuuri- ja loovtegevuse potentsiaali avamise kohta (27. aprill 2010).

Uuringud:

- EÜ asutamislepingu artikli 151 lõike 4 kohaldamine: Struktuurifondide kasutamine kultuurivaldkonnas ajavahemikus 1994–1999 (6929/04).
 - Euroopa kultuurimajandus. Toim.: KEA *European Affairs* (13. november 2006).
 - Kultuuri mõju loovusele. Toim.: KEA *European Affairs* (juuni 2009).
 - Kultuuri panus kohalikkude ja piirkondlikusse arengusse Euroopa regionaalpoliitika osana (aprill 2010).
-